

İntihal Nedir?

Hazırlayan:

Kadir Has Üniversitesi Türkçe Dersleri Birimi

Anlatıcılar:

Başak Deniz Özdoğan

Doruk Tatar

İntihal nedir?

- İntihal, kısaca, düşünce hırsızlığı ve/veya düşünce dolandırıcılığı olarak tanımlanabilir.
- TDK'nın intihal (ya da diğer adıyla aşırma) tanımı şöyledir:

«Başkalarının yazılarından bölümler, dizeler alıp kendisininmiş gibi gösterme veya başkalarının konularını benimseyip değişik bir biçimde anlatma, intihal.»

Bir intihal örneđi

Melania Trump'ın 2016 yılında Cumhuriyetçi Parti Kurultayı'nda yaptığı konuşmanın bir kısmı, Michelle Obama'nın 2008'de Demokrat Parti Kurultayı'nda yaptığı konuşmadan aşırma çıktı!

I. Melania Trump'ın intihalleri:

“Bize; hayatta istediklerimiz için çok çalışmamız gerektiği, verdiğimiz sözlerin senet olduğu ve tanımadığımız veya fikirlerine katılmadığımız insanlara da her zaman saygı göstermemiz gerektiği öğretildi” (Obama, 2008)

“Ailem bana hayatta istediğim şeyler için çok çalışmam, verdiğim sözleri tutmam ve insanlara saygı göstermem gerektiğini öğretti” (Trump, 2016)

I. Melania Trump'ın intihalleri:

“Barack Obama ve ben hayatlarımızı bu değerler üzerine kurmayı ve bunları gelecek nesillere aktarmayı hedefliyoruz. Çocuklarımızın ve bu ulusun tüm çocuklarının başarıya giden yolda karşılaşılabilecekleri tek sınırın hedeflerinin yüksekliği ve onlar için ne kadar çalışabilecekleri olduğunu bilmelerini istiyoruz” (Obama, 2008)

“Ailem bana bu değerleri ve ahlakı günlük yaşamımda göstermeyi öğretti. Ben de oğluma aynısını öğretiyorum. Tek yapmamız gereken öğrendiğimiz dersleri gelecek nesillere aktarmak. Çünkü bu ulusun çocuklarının başarılı olmak için önlerindeki tek sınırın hedeflerinin kuvveti ve onlara ulaşmak için ne kadar çalışabilecekleri olduğunu bilmesini istiyoruz” (Trump, 2016)

YÖK'ün intihal tanımı

Yüksek Öğrenim Kurumu'nun «Bilimsel Araştırma ve Etik Yönetmeliği»nde intihal, «Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler» adı altında uzunca ve kapsamlı bir şekilde açıklanır.

Madde 4 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler şunlardır:

- a) **İntihal**: Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermek,
- b) **Sahtecilik**: Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak,
- c) **Çarpıtma**: Araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek

Kaynak: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Kurumsal/mevzuat/bilimsel-arastirma-ve-etik-yonetmeligi.aspx>

İntihal suçu

İntihal, Türkiye Cumhuriyet kanunlara göre kamusal bir suçtur.

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na göre intihal bir suç olarak tanımlanmış ve akademik kadroya mensup biri tarafından yapılması halinde verilecek cezası ise oldukça ağırdır: Üniversitedeki mesleğine son verilerek, meslekten men edilmek. (5347 (mevzuat.gov.tr))
- İntihalle ilgili bir diğer kanun maddesi de Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'dur. Buna göre “Bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır” (2393, mevzuat.gov.tr)

Kaynak: <https://buken.av.tr/intihal-sucu-nedir/>

Kadir Has Üniversitesi'nde intihal yaparsanız ne olur?

1. Çekirdek Program'daki öğrencilerin üniversitedeki ilk seneleri olması nedeniyle, ilk intihal vakasını takiben dersin hocası tarafından ayrıntılı geribildirim yapılır ve öğrencinin gerekli düzeltmeleri yaptıktan sonra ödevi tekrar teslim etmesi gerekir.
2. Eğer öğrenci, ikinci defa intihal yaparsa, ödevi/projesi doğrudan "0" notu ile değerlendirilir. Bu durumda öğrenciye ödevi yeniden yazması ve notunun değiştirilmesi imkanı verilmez.
3. Eğer öğrenci, üçüncü kez intihal yaparsa, Çekirdek Program, durumu öğrencinin kayıtlı olduğu bölüme rapor eder. Öğrencinin kayıtlı olduğu bölüm uygun gördüğü yaptırımı uygular.
4. İlk intihal dahil olmak üzere, bütün intihal vakaları öğrencinin disiplin dosyasına kaydedilir.
5. İntihalin toplu bir çalışmada (grup çalışmasında) tespit edilmesi durumunda, grubun her üyesi intihalden eşit derecede sorumlu tutulur.

Akademik Dürüstlük

- Öğrenim sürecinin sağlıklı yürümesine yönelik en hassas noktalardan biri olan ölçme ve değerlendirme aşamasında, öğrencinin sınav, ödev, rapor, sunum, tez vb. farklı ürünleri ortaya koyarken öncelikle kendi çalışma ve düşüncelerinden yola çıkması beklenir.
- Bu çalışmaları üretirken esinlenme ve bilgilenme amacıyla yararlanacağı kaynaklara, gereken her noktada atıfta bulunması (gönderme yapması, referans vermesi) zorunluluğu akademik yaşamın ve üniversite etiğinin (ahlak) olmazsa olmaz kuralıdır.
- Öğrenciler ve öğretim üyeleri üretimlerini hazırlarken, kullandıkları her türlü bilgi ve bilgi kaynağını fikri ve sınai haklar doğrultusunda kullanır ve eser sahiplerinin haklarına saygı gösterir.

İntihal/ Aşıırma Çeşıitleri

1) Bilerek Yapılan Aşıırma (Kasti)

Kaynak belirtmeden (kasıtlı olarak) bir bölüm, düşünce, olgu, resim, harita, istatistik vb.'ni alıp kullanmaktır.

2) Bilmeden Yapılan Aşıırma (Sehven)

Farkında olmadan yapılsa da intihal olarak değerlendirilir.

Kasti aşırma örnekleri

- Ödevi başkasına yazdırmak.
- Başkası tarafından yazılmış bir yazıyı kaynak göstermeden sahiplenmek.
- Bir kitap, dergi, ansiklopedi ya da internet sayfasındaki bir yazıyı kendi eserimiz gibi sunmak.
- Bir ders için yazdığımız yazının aynısını başka bir derste hocasının onayı veya bilgisi olmadan yeniden sunmak/teslim etmek.

Sehven aşırma örnekleri

- Alıntı ya da ödünç düşüncenin kaynağını belirtmemişsek.
- Ödünç aldığımız bölümü çift tırnak içine koymamışsak.
- Özetleme ya da açıklamaları tamamen kendi sözcüklerimizle ifade etmemişsek.

Özetleme ya da açıklama sırasında dikkatli olmalıyız!

Farkına varmadan aşırma yapmamak için neler yapabiliriz?

- Özetleme ya da açıklama yaparken gözünüz kaynak metindeyse, büyük olasılıkla aşırma oluşacaktır!
 - Kaynağı okuyun.
 - Sonra kaynağa bakmadan anladığınızı yazın.
 - Yazdığınız şeyi kaynakla karşılaştırarak, aşırma yapmadığınızdan emin olun.
 - VE MUTLAKA KAYNAK GÖSTERİN!
-

Alıntı yapmaya ne zaman gerek yoktur?

“Genelgeçer bilgiler” için alıntı yapmaya gerek yoktur.

SU 100 DERECEDE
KAYNAR.

PABLO PICASSO, KÜBİST
RESİM AKIMININ ÖNCÜ
RESSAMIDIR.

Ancak konu sizin için yeniyse, nelerin “genel” nelerin “özgün” bilgi olduğunu ayırt edemeyebilirsiniz.

Emin değilseniz, alıntı yapın ve kaynak gösterin!

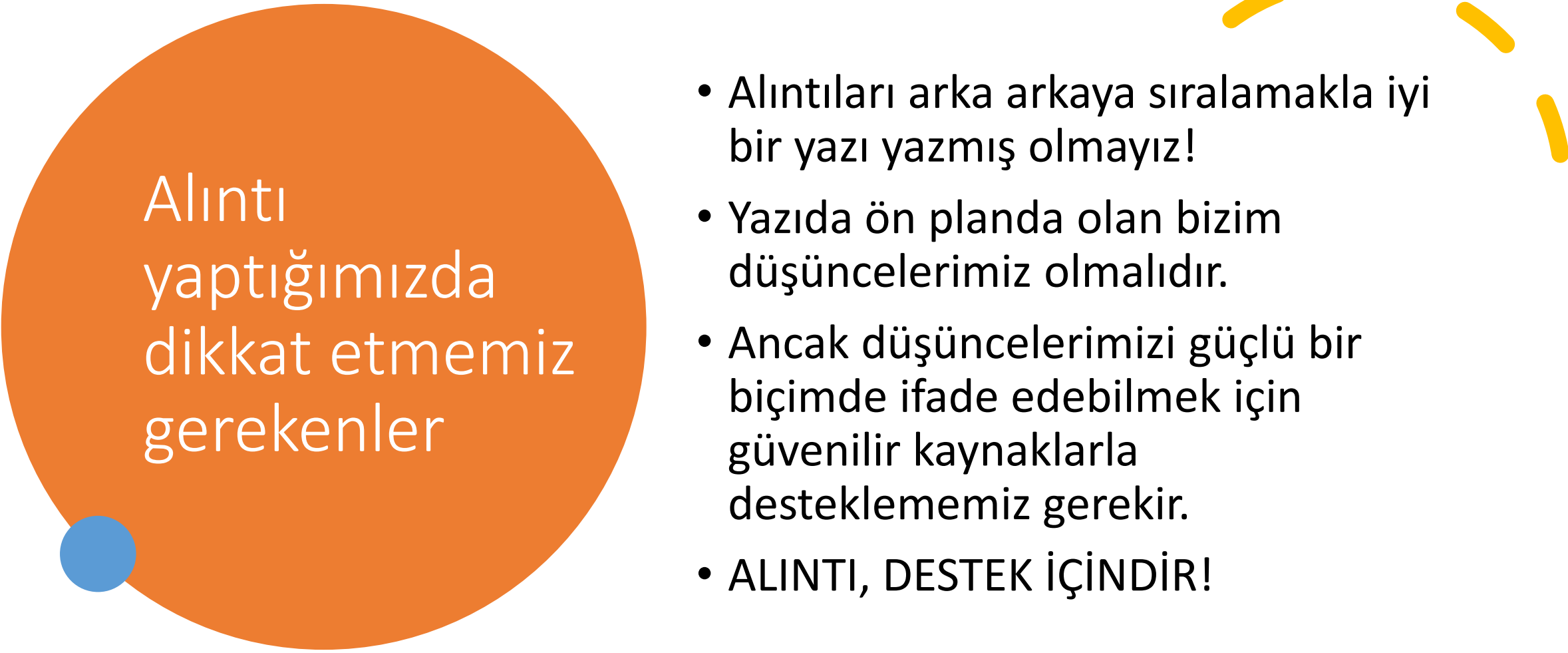

Yazdığımız bir yazıda bir kaynaktan alıntı yapacaksak şu üç aşamayı unutmamalıyız:

1. Alıntı hakkında bilgi ver.
 2. Alıntıyı yap.
 3. Alıntılanan bölümü açıkla.
-

Alıntıyı okurun bakış açısından görmeye çalışmalıyız

- Niçin bu alıntıyı okuyorum?
- Okurken neye/nelere dikkat etmeliyim?
- Bu alıntı, yazının bütünü içinde ne gibi bir işleve sahip; ne anlama geliyor?

Alıntı yaptığımızda dikkat etmemiz gerekenler

- Alıntıları arka arkaya sıralamakla iyi bir yazı yazmış olmayız!
- Yazıda ön planda olan bizim düşüncelerimiz olmalıdır.
- Ancak düşüncelerimizi güçlü bir biçimde ifade edebilmek için güvenilir kaynaklarla desteklememiz gerekir.
- ALINTI, DESTEK İÇİNDİR!

Alıntı türleri

1) Doğrudan alıntı

2) Açıklama

3) Değinme

Ne zaman doğrudan alıntı yapmalıyız?

Kaynak, söylemek istediğimizi açık, net ve güçlü bir biçimde ifade etmişse.

Kaynağın yazarı, alanındaki yetkinliğinden yararlanabileceğimiz bir isimse.

Kaynağı tartışacak ya da eleştireceksek.

Doğrudan alıntı nasıl yapılır?

- Alıntı yapacağımızı belirtiriz.
- Çift tırnak (“ ”) içinde ilgili bölümü alıntılarız.
- Alıntının ardından kaynak bilgilerini veririz.
- Alıntıya dair bir açıklama yaparız.

Doğrudan alıntı için örnek:

İçinde birçok farklı milleti, dini ve kültürel grubu barındıran Osmanlı İmparatorluğu içinde Osmanlı aile yapısı çok büyük farklılıklar göstermiyordu. Osmanlı toplumunda aile yapısına dair birçok makale yayınlayan tarihçi İlber Ortaylı bunu şöyle açıklıyor: **“Hicaz'ın Arablari, Lübnan'ın Marunî veya Melkit Hristiyanlari, Anadolu'nun Sünni şehirli, Alevi köylü Türkleri; Türkmen obası, Kürt aşiretlerindeki aile, Adalı ve Egelî Rumlar, üç dine mensup Arnavut dağlılar, Bosna'nın Müslümanlari, yedi iklim dört bucaktaki Yahudi ailelerinin hepsi Osmanlı ailesidir. Ayrı hukuk sistemlerine tâbi olsalar da yaşamlarındaki ‘Osmanlı ailesi’ niteliği sadece Osmanlı siyasî hakimiyeti dolayısıyla değil, uzun bir tarihin yoğurduğu kültürel coğrafyayı paylaşmak dolayısıyla vardır. Kùltürlerinde ayırımlardan çok müşterek yönler hakimdir”** (s.12).

Ortaylı, İ. (2001). *Osmanlı toplumunda aile*. İstanbul: Pan Yayınları.

Açıklama

Açıklama, gönderme yaptığınız kaynağın vermek istediği anlamı, okuyucuya kendi sözcüklerinizle anlatmak ya da özetlemektir.

Örnek:

İçinde birçok farklı milleti, dini ve kültürel grubu barındıran Osmanlı İmparatorluğu'nda Osmanlı aile yapısı çok büyük farklılıklar göstermiyordu. Osmanlı toplumunda aile yapısına dair birçok makalesi bulunan tarihçi İlber Ortaylı'ya (2001) göre **Osmanlı sınırları içinde mevcut olan farklı etnik gruplardan, farklı dini inanışlara sahip aileler, Osmanlı ailesi olarak tanımlanabilir. Çünkü hem Osmanlı sistemi altında bulunmaktadırlar hem de ortak bir sosyo-kültürel yapı içinde uzun süre bir arada yaşamışlardır** (s. 12).

Ortaylı, İ. (2001). *Osmanlı toplumunda aile*. İstanbul: Pan Yayınları.

Değınme

Yazınızı dolaylı olarak etkileyen bir görüş ya da konudan okuyucunuzun haberdar olmasını istiyorsanız ilgili kaynağı değınırsınız.

Örnek:

Bir tarihçinin, tarihte yer alan olayları dönemleme biçimi onun ideolojisiyle de ilgili ipuçları verir. Örneğın Eric Jan Zürcher (2003), *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi* adlı çalışmasında Türkiye'deki modernleşme çalışmalarını III. Selim'den başlatmaktadır (s. 40).

Ne zaman kaynak göstermeliyiz?

Bir kaynaktan alıntı yaptığımızda

Bir kaynaktaki bazı düşünce ya da olguları ödünç aldığımızda

Kaynağın bütününe ya da bir bölümünü özetlediğimizde ya da açışladığımızda

Kaynağın bütününe ya da bir bölümünü yabancı dilden çevirerek kullandığımızda

Kendi yazımız bile olsa daha önce yaptığımız bir çalışmamızdan bir bölümü tekrar kullandığımızda

Kaynak Gösterme

Kaynak göstermek için kullanılan üç ana sistem vardır:

1. **APA** (American Psychological Association)
2. **MLA** (Modern Language Association)
3. **Chicago**

➤ Biz burada **APA** sistemi üzerinde duracağız.

Önemli bir not: Farklı disiplinler farklı kaynak gösterme sistemlerini tercih etmektedir. Dersin hocası, APA dışında bir sistemi kullanarak sizden alıntı yapmanızı isteyebilir.

APA Sistemi ile İlgili Önemli Noktalar

APA sisteminde yazılar;

- 12 punto,
 - “Times New Roman” yazı stiliyle [font],
 - ve çift satır aralığıyla [*double space*] yazılmalıdır.
-
- Bu yazı sisteminde kaynağa metin içinde gönderme yapılır ve yapılan bütün göndermelerin kaynakça bilgileri **“Kaynakça”** bölümünde eksiksiz olarak yer alır.
 - Dipnotlar kaynak göstermek için kullanılmaz; dipnotlarda yalnızca ek bilgilere ya da bazı gerekli açıklamalara yer verilebilir.

APA sisteminde metin içinde gönderme iki şekilde yapılır

1- Yazar ve/veya yapıt adından metin içinde söz edildiğinde parantez içinde yalnızca sayfa numaraları verilir:

Zürcher'e (2003) göre "dönemleme ne kadar keyfî ve ne kadar tarihçinin kişisel tercihlerine tâbi olursa olsun, geçmişî anlaşılır şekilde ifade etmenin kaçınılmaz ve hatta vazgeçilmez bir aracıdır" (s. 11).

- ✓ Bir yazara gönderme yapıldıktan hemen sonra yine o yazardan alıntı yapılıyorsa tekrar parantez içinde kaynakça bilgileri vermeye gerek yoktur. Sayfa numaralarını vermek yeterlidir.

APA sisteminde metin içinde gönderme iki şekilde yapılır

2-Yazarın ve/veya yapıt adının bazen metin içinde geçmesi gerekmez. Bu durumda yazarın soyadı, yapıtın yayım tarihi ve sayfa numarası parantez içinde gösterilir:

Tarihi anlamlandırmada dönemleme çok önemli bir işleve sahiptir: “[D]önemleme ne kadar keyfî ve ne kadar tarihçinin kişisel tercihlerine tâbi olursa olsun, geçmişi anlaşılır şekilde ifade etmenin kaçınılmaz ve hatta vazgeçilmez bir aracıdır” (Zürcher, 2003, s. 11).

APA sistemine dair birkaç not

- Aynı yazarın aynı yılda çıkmış birden fazla yapıtına gönderme yapıldığında ise yapıtın yayım tarihinden sonra a, b, c... eklenir.

Örnek: Zürcher (2003b)

- Kullandığınız kaynak başka bir kaynaktan alıntı yapmışsa ve siz de bu alıntıyı kullanacaksanız, alıntıyı kullandıktan sonra cümlemin sonuna parantez içinde alıntıl原因/aktaran ifadesini kullanıp aktaranın soyadı, yayın tarihini belirtirsiniz.

Örnek:

(alıntıl原因 Moran, 1990)

(aktaran Moran, 1990)

APA sistemine dair birkaç not

- Metin içinde bir internet sitesine gönderme yapıldığında parantez içinde sitenin adı verilir.

Örnek: (www.mayohealth.org)

- Sitenin bütününe gönderme yapılıyorsa site bilgilerinin kaynakçada ayrıca yer almasına gerek yoktur. İnternet sitesindeki tek bir dokümana gönderme yapılıyorsa, kaynakçada yer almalıdır.

Bizi dinlediğiniz için teşekkürler! 😊

Kaynakça

- <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/bu-kez-first-leydi-intihali-570605>
- <http://intihalciler.blogspot.com/?view=sidebar>
- <https://blog.scanmyessay.com/2019/03/26/the-top-five-famous-cases-of-plagiarism-the-cases-of-melania-trump-martin-luther-king-jr-george-harrison-alex-haley-and-saddam-hussein/>
- <https://examples.yourdictionary.com/what-are-famous-examples-of-plagiarism.html>
- <https://www.khas.edu.tr/tr/hakkimizda/kalite-guvencesi/felsefemiz/akademik-etik>
- [2393 \(mevzuat.gov.tr\)](https://www.mevzuat.gov.tr/Mevzuat/MTR013.htm)
- [5347 \(mevzuat.gov.tr\)](https://www.mevzuat.gov.tr/Mevzuat/MTR013.htm)
- <https://buen.av.tr/intihal-sucu-nedir/>